

MALMÖ HÖGSKOLA

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 6 juni 2008

Utskriftsvänlig pdf-fil

Läs mer om de olympiska spelen på idrottsforum.org

Alla legitima protester till trots – OS är en idrottsfest utan motsvarighet även när spelen äger rum i en livskraftig diktatur, och tävlingarna kommer att skickas ut, och beskådas och engagera, över hela världen. Men även om varje olympiad är sig själv nog, ja varje deltävling i varje gren till och med, så förhöjs upplevelsen väsentligt om man som åskådare kan ha en historisk överblick, som kan skänka perspektiv på och en fördjupad förståelse av det som händer här och nu. Det är väl ingen särskilt djärv gissning att anta att det i alla länder denna vår har utkommit minst en bok med ambitionen att utgöra just den där historiska bakgrunden, till spelen i dess helhet och till det som händer i varje tävling ner till en enskild atlets resultat. I Sverige är den boken *OS: Historia och statistik* av två giganter på området, förre sportchefen på *Svenska Dagbladet* Sune Sylvén och Sveriges ledande olympiahistoriker, Ove Karlsson. De har fått ungefär hälften av bokens 400 sidor var, Sylvén för att skriva historia och Karlsson för att presentera statistik. Vår recensent Frank Östergren, som själv har lite koll på idrott och sånt, är djupt och vältaligt imponerad, och han rekommenderar varmt denna OS-handbok som sällskap i tevesoffan under ett par händelserika augustiveckor 2008.

Allt om de olympiska spelen – innan Beijing 2008

Frank Östergren

Journalist

Sune Sylvén & Ove Karlsson

OS: Historia och statistik

407 sidor, hft.

Stockholm: Norstedts 2008

ISBN 978-91-1-301750-1

En rubrik, en artikel, en text bör aldrig inledas med en frågande mening. Det är en gammal journalistregel, kanske inte idag helt efterföljd. I prosa däremot tillåten, men i sakprosa, egentligen inte.

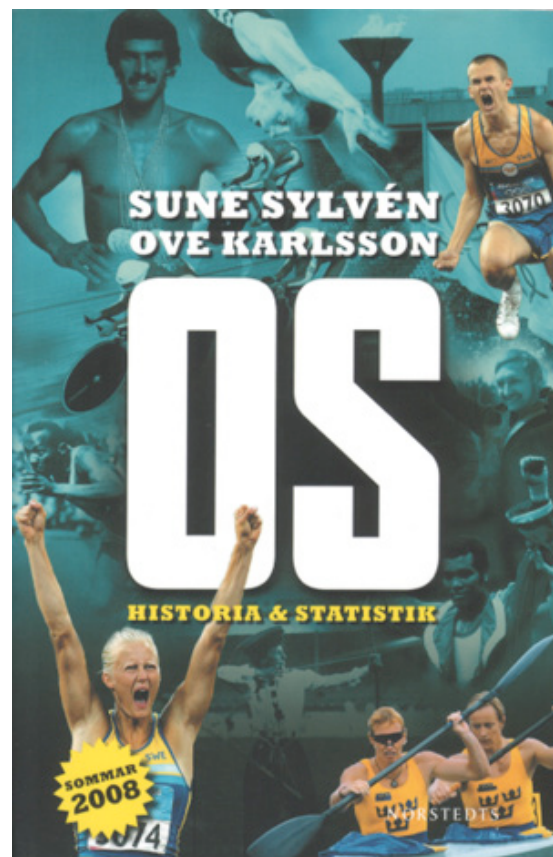
Men med 407 sidor om olympiska spelens historia kommer undantaget och det är oundvikligt. För den här texten, kan den egentligen inledas på annat sätt än vad ni läser i nästa mening:

Går det verkligen att skriva ytterligare en bok om olympiska spelens historia?

Svaret är ja.

Ja, därför att görs det på det effektiva sätt som Sune Sylvén och Ove Karlsson gör, då friskas slumrande kunskap upp och novisen får en introduktion som på inget sätt är tyngande.

Egentligen krävs det ju ett antal praktverk, inbundna och med romerska siffror på bokryggarna, sådär 20 tjockskrivna verk som gör sig snyggt i bokhyllan men vars sidor sällan bär märken av fingrar.

Dispositionen i sig är standard. Först en beskrivande del spel för spel, sedan statistik. Hälften–hälften ungefär av bokens sidor.

I samtal har författarna medgett att de var i stort bryderi om vad som skulle med och vad som inte skulle få plats. Många egna älskningar har ställts åt sidan, för när vägen väl var vald har den också konsekvent följts. Detta är ett bevis på yrkesskicklighet, att kunskapen om ämnet är djup och att det journalistiska uppdraget satts främst.

Den som säger sig kunna allt om de olympiska sommarspelen behöver inte göra sig besvär, från det hållet kommer anmärkningar om det utelämnade att komma.

Men nu är, tror jag, boken knappast riktad till den målgruppen. Boken är riktad till alla oss som gillar olympiska spel, festen, stjärnorna, dramatiken, det överraskande, myterna – till os i tv-soffan. Med boken minns vi profilerna, överraskningarna, svenskgulden och även de mörka sidorna, bojkotterna och politisk exploatering.

Varje sommarolympiad har sitt eget kapitel och redan här får vi läsare en överraskning. För är det inte så, vanligtvis, att de första spelen får ett fåtal sidor var, Stockholm 1912 många och ju närmare nutid vi kommer desto mer om varje spel? Här får varje spel ungefär lika många sidor, vilket gör att berättande blir effektivt.

Varje spel får en inledande beskrivning, Mexiko City 1968 med Black Panther-ytringen vid prisutdelningen är ett exempel. Sedan över till de olika tävlingarna, till medaljörerna och tävlingarna som lösgjorde sig ur mängden, den svenska insatsen, något om arrangemangen och geografi/demografi/tidsanda/media och vad som gjorde just det här spelet unikt.

Urvalet gör att man som läsare aldrig hinner tröttna, inga onödiga detaljer tynger texten. Sune Sylvén använder också sin backspegel till en torr cynism. IOK-pampar, otympliga regelverk, penningjakt, politiskt utnyttjande och hyckleri – som i amatörfrågan – är en lika given del i beskrivningen av OS-historien som segrare och medaljstrider.

Den här förkortade berättarvarianten skulle kunna stämplas som populism. Men vill man göra OS begripligt för en yngre generation är formatet väl valt. Sommar-OS är numera som ni vet en multifest, oöverskådlig inte bara vad gäller idrottstävlingarna utan även vad gäller varumärkesförsäljning, nationalekonomi och politik. Den äldre generationen idrottsälskare hade det lättare, det gick att följa ett OS i detalj, ha kontroll på alla tävlingar därför att grenar och utövare var färre. Nu krävs kval till vissa tävlingar, men minns jag rätt var det tidigare egentligen bara lagsporter som hade förkval.

När mitt eget OS-intresse föddes var Åhlen & Åkerlunds bildrika folkliga böcker en stimulerande guide. Inget tyngt, inget överdetaljerat, utan just stimulans.

Den känslan ger mig Sune Sylvéns texter.

Så här långt Sune Sylvén. Nu är det dags att buga sig för Ove Karlsson och jag bugar och känner min litenhet som anmälare av denna bok.

Ove Karlsson kan. Ove Karlsson vet. Själv säger han blygsamt att alla vi läsare kommer att finna fel i hans texter och möjligen finns det något felsatt sådant där tecken som finns i ungerska namn, men det är i så fall förlåtet.

Statistikdelen är magnifik. Först en förklaring vad den innehåller, därefter nationsförkortningar, nationella avvikelser som hur FDR och DDR tävlade var för sig och tillsammans och under vilken beteckning det upplösta Sovjetunionen tävlade med mera. Stavning av namn, hur är det egentligen med för- och efternamn vad gäller kineser?

Varje olympiad får en genomgång vad gäller tidsperiod, invigningstalare, publik, svensk fanbärare och så vidare. Ur detta lär man mycket, som att svenska fanbärare ofta har valts ut från sporter som sällan är de som står mest i fokus. En övervikt av ryttare och annat "fint" verkar ha haft företräde.

Varje gren, dam som herr, redovisas med medaljörer, svenska sådana tydliggjorda med vad som på journalistspråk kallas fet text, det vill säga den är svart och bokstäverna tjockare.

I lagsporter redovisas den totala svenska insatsen.

I sporter utan svenska framgångar informeras vi om när den bästa svenska insatsen gjordes.

Någon uppräkningslista av alla svenska deltagare och deras insats finns inte. Vilket givetvis skulle ha förhöjt bokens värde. Men samtidigt tyngt ner den med sådant som faktiskt bara intresserar den initierade.

Alla raka siffror till trots, det som på mej imponerar och som ställer Ove Karlsson i sådant positivt ljus är de små faktarutor som kryddar statistikdelen. Kuriosa skulle en del säga, men det är verkligen en olympisk poäng att få smaka på kanotfakta som "yngsta olympiamästare är slovaken Michal Martikán, slalom C-1 1996, med 17 år 70 dagar,

Yngsta kvinna Birgit Fischer...

Enligt regelverket för idrottsforum.org ska en bokrecension vara på ettusen ord. Den här stannar på 926, inspirerad som jag är av författarnas metod.

Jo, priset i bokhandeln rekommenderas till 149 kronor. Bara det ett folkbildande tecken.

© Frank Östergren 2008

 Köp boken från [Adlibris.se](https://adlibris.se)

 Kjøp boken fra [Capris.no](https://capris.no)

 Køb bogen fra [Capris.no](https://capris.no)